

Запорізьке територіальне об'єднання сільськогосподарських бібліотек

Головна бібліотека

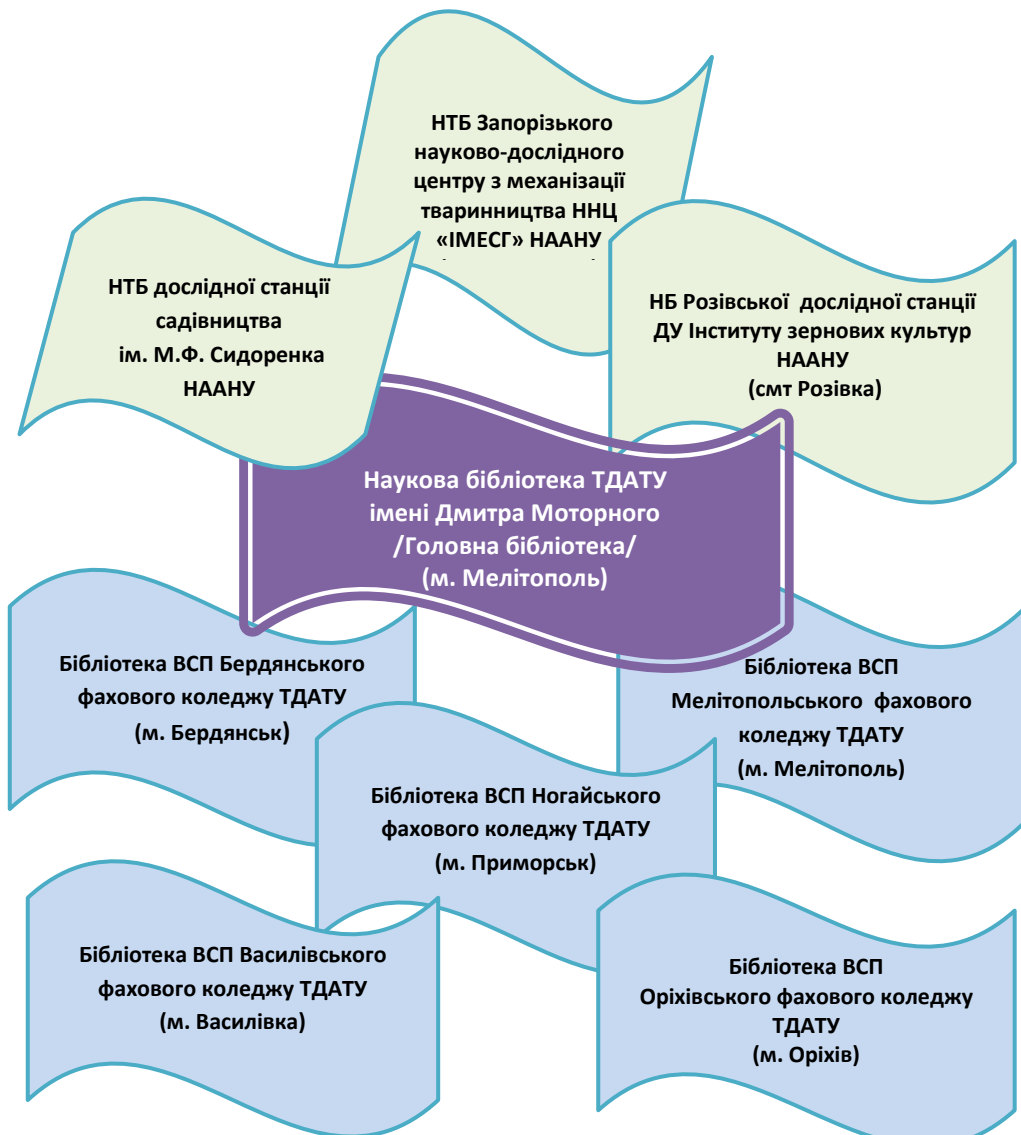
**Аналітичний огляд звітів бібліотек коледжів Запорізького
територіального об'єднання сільськогосподарських
бібліотек за 2020 рік**

м. Мелітополь 2021

Відповідно до цілей, завдань та подальшого розвитку ЗТО СГБ Головна бібліотека виступає як каталізатор співробітництва, вивчаючи досвід провідних бібліотек України та світу, використовуючи цікаві розробки, створюючи цікаві продукти і послуги, поширюючи досвід у професійному співтоваристві.

Станом на **01.01.2021р.** в метод. об'єднанні **9** бібліотек.

Таб.1 Склад ЗТО СГБ

Формування та збереження фондів

Бібліотеки становлять основу для розвитку наукової, навчальної та культурної діяльності навчального закладу. Грамотно укомплектований бібліотечний фонд є запорукою забезпечення якісного навчального процесу та успіху бібліотеки серед своїх користувачів.

На **01.01.2021** року фонди бібліотек коледжів становлять.

Бібліотека	Фонд на 01.01.2020	Фонд на 01.01.2021	Динаміка	Динаміка %
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	33374	33384 ▪ 33428	+10 +54	+0,02% 0.16%
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	57702	57829	+127	+0,2%
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	52949	52811 ▪ 53022	-138 +73	-0,3 +0,1%
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	59259	59367	+108	+0,2%
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	38457	38555	+98	+0,3%
ВСЬОГО	241741	241946 ▪ 242201	+205	0,08%

Таб.2 Фонди бібліотек

- Показники перераховані науковою бібліотекою

Дивлячись на *таб.2* бачимо **зменшення** фондів у бібліотеці **Бердянського коледжу (-138)**. Але якщо подивитися на показники перераховані Головною бібліотекою бачимо позитивну динаміку по всіх бібліотеках коледжів.

Зауваження:

- **!!!** не вірно виведено фонди у бібліотеках **Мелітопольського та Бердянського коледжів** / потребує перерахунку.

Бібліотека	Надійшло 2019	Вибуло 2019	Різниця	Надійшло 2020	Вибуло 2020	Різниця
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	670	190	+480	244	190	+54
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	785	19	+766	140	13	+127
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	728	517	+211	99	26	+73
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	702	6	+696	16	6	+10
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	808	177	+631	127	29	+98
ВСЬОГО	3693	909	+2784	626	264	+362

Таб.3 Надходження, списання фондів

Дані таб. №3 свідчать, що у порівнянні з 2019 роком, в цілому по бібліотеках коледжів, у чотири рази **зменшилась** кількість надходжень нових видань.

Бібліотека	Кошти (гривень) 2019	Кошти (гривень) 2020	Різниця (гривень)
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	11505	9777	-1728
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	16886	19923	+3037
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	32748	8888	-23860
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	240	270	+30
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	32476	6111	-26375
ВСЬОГО	93855	44969	-48886

Таб.4 Фінансування на комплектування

Зауваження:

- !!! не вірно виведений показник надходжень документів у бібліотеці Василівського коледжу / потребує перерахунку.

Фінансування поповнення фонду документів бібліотек ЗВО є актуальним та важливим питанням, яке становить основу для зростання відвідування, якісного обслуговування користувачів та стану навчально-освітнього процесу.

Але поглянувши на дані таб. 4 бачимо, що в порівнянні з 2019 роком, фінансування на придбання літератури в цілому по бібліотекам коледжів **значно зменшилось**, коштів було виділено **!!! менше на 48886 тис. гривень**. Катастрофічна ситуація з фінансуванням спостерігається як і торік у бібліотеці **Василівського коледжу** на підписку виділено **270 гривень**.

!!! Гроші у бібліотеках виділяються тільки на передплату періодичних видань. Відповідно до інформації «Звітів за 2020 рік», джерела фінансування – кошти спонсорських внесків.

Комплектування у бібліотеках коледжів відбувається на основі аналізу книгозабезпеченості з усіх спеціальностей, картотеки книгозабезпеченості та узгодження з головами циклових комісій.

Бібліотеки коледжів у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу в Україні», іншими нормативними документами з бібліотечної справи.

У бібліотеці Василівського коледжу ТДАТУ розроблені інструктивно-методичні документи, які регулюють роботу бібліотеки, зокрема, це:

- «Положення про бібліотеку ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- «Правила користування бібліотекою ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція з обліку документів, що знаходяться у фондах бібліотеки ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція про матеріальну відповідальність співробітників бібліотеки ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- «Положення про інвентаризацію бібліотечних фондів бібліотеки ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- «Інструкція з охорони праці співробітників бібліотеки ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ» тощо.

У бібліотеці Мелітопольського коледжу активну участь у збереженні фонду беруть члени активу «Друзі книги». У жовтні 2020 р. бібліотека проводила місячник «Збережи навчальну книгу», відновлено і відремонтовано 480 одиниць навчального фонду.

У червні бібліотекою проведено «Місячник повернення книги» в рамках якого складаються списки боржників і передаються кураторам груп. Студентам, які повернули усі книги, видається довідка для екзаменатора.

У бібліотеках об'єднання систематично проводиться вивчення використання фонду. Виявляється непрофільна, застаріла, мало використана література. Результати вивчення доводяться до відома циклових комісій, викладачів.

Станом на **01.01.2021** рідкісні і цінні видання мають наступні бібліотеки:

Рідкісні і цінні видання (прим.)	
Бібліотека	
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	291
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	6

Таб.5 Рідкісні і цінні видання

Впровадження інформаційних технологій

Сьогодні бібліотеки повинні активно впроваджувати в роботу сучасні технології обслуговування користувачів, організації фондів, створення електронних баз даних та інші. Електронні ресурси - невід'ємна частина інформаційного контенту сучасних бібліотек.

Бібліотека	Електронні видання станом на 01.01.20	Електронні видання станом на 01.01.21	Різниця
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	55	55	-
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	169	169	-
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	300	300	-
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	548	558	+10
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	210	305	+95
ВСЬОГО	1282	1387	+105

Таб. 6 Електронні видання

З огляду на данні бібліотек, наповнення електронними виданнями було лише у бібліотеках Василівського (+10) і Оріхівського (+95) коледжів.

Бібліотека	Бази даних /загальна кількість/	Загальна кількість БЗ у БД	Введено БЗ за 2020
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	-	-	-
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	-	-	-
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	3	50	-
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	16	3890	98
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	2	281	45
ВСЬОГО	21	4221	143

Таб. 7 Бази даних

Робота з базами даних проводиться у бібліотеках **Василівського** і **Оріхівського** коледжів.

Працівники бібліотеки **Василівського** коледжу продовжують працювати над поповненням власних баз даних. У 2020 році введено **98** бібліографічних записів і на **01.01.2021** об'єм БД становить **3890** зап.

У бібліотеці **Оріхівського коледжу** ТДАТУ **2** БД, загальна кількість записів – **281**, введено записів за звітний період – **45**.

Зауваження:

- з 2016 року робота з базами даних у **Бердянському** коледжі не проводиться.
- у бібліотеках **Мелітопольського** і **Ногайського** коледжів БД відсутні.

Бібліотека	Загальна кількість записів в ЕК	Введено БЗ за 2020	Кількість звернень до ЕК
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	-	-	-
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	-	-	-
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	-	20	120
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	769	10	1201
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	-	-	-
ВСЬОГО	769	30	1321

Таб. 8 Електронний каталог

Серед бібліотек коледжів ЗТО СГБ тільки у **бібліотеці Василівського коледжу** проводиться робота з **ЕК**. Загальна кількість записів в **ЕК – 769**, введено **БЗ** за звітний період – **10**, кількість **звернень до ЕК – 1201**.

Зауваження:

- Знову виникає питання по роботі з ЕК фахівців **бібліотеки Бердянського коледжу**. У статистичному звіті **четвертий рік** поспіль відсутній показник **загальна кількість записів в ЕК**, тобто він не існує, але є кількість введених бібліографічних записів **20**, звернень до ЕК – **110?**

Бібліотеки дедалі більше нарощують свою присутність в інтерактивному медіа-середовищі. Соціальні веб-комунікації в системі «читач-бібліотека» відбуваються через сайти бібліотек та соціальні мережі.

Станом на **01.01.2021 web - сторінки** є у всіх бібліотеках коледжів ЗТО СГБ. Слід відзначити низку слабких місць, характерних для більшості сторінок бібліотек коледжів: мала інформативність, нерегулярне оновлення і поповнення інформації, наявність застарілих або непрацюючих посилань, не розвинений зворотній зв'язок із користувачами.

Контент сторінки бібліотеки **Бердянського коледжу** не оновлюється.

Зауваження:

- станом на 01.03.2021 не внесені зміни:
  - розділ «Новини» (останні новини від бібліотеки датуються квітнем 2019 року);

- розділ ресурси бібліотеки (фонд);
- історія бібліотеки (штати).

На веб-сторінці бібліотеки **Василівського коледжу** надається постійний і надійний доступ викладачів та студентів коледжу до **електронних навчально-методичних комплексів** (повний текст), адаптовані до вивчення нормативних та вибіркових навчальних дисциплін, що викладаються студентам коледжу. База даних є ефективною електронною платформою для запровадження дистанційного навчання, допомагає студентам самостійно отримувати необхідну інформацію. Також на веб-сторінці розміщено **Картотеку електронних підручників та методичних матеріалів**.

Зауваження:

- ресурси Електронної бібліотеки знаходяться у відкритому доступі (**користувачі повинні отримувати доступ до ресурсів Електронної бібліотеки тільки після авторизації**)
- у розділі інформаційні ресурси розміщена інформація станом на **01.04.2019** р.
- у ленті новин коледжу відсутня будь яка інформація від бібліотеки (виставки, проведення заходів тощо)

Інформативною є і сторінка бібліотеки **Ногайського коледжу**. Створено і працюють розділи:

- Новини бібліотеки
- Історія бібліотеки
- Ресурси бібліотеки
- Правила користування бібліотекою
- Структура і графік роботи бібліотеки

Зауваження:

- Необхідно внести зміни у розділи:
  - «Про бібліотеку»;
  - «Історія»;
  - «Ресурси».
- Останні новини датуються **2019** роком.

У 2019 році була оновлена **сторінка бібліотеки Мелітопольського коледжу ТДАТУ**, працюють розділи:

- Портфоліо; Новини бібліотеки; Ресурси бібліотеки; Кураторам.

Зауваження:

- не оновлена інформація і фото у розділі «Портфоліо».

Найбільш активно у звітному році з **вєб-сторінкою** бібліотеки працювали бібліотекарі **Оріхівського коледжу**.

Бібліотека має свою сторінку на сайті коледжу. У звітному році інформація на ній оновлена і включає такі розділи:

- Візитка бібліотеки;
- Презентація бібліотеки ВСП «Оріхівський фаховий коледж ТДАТУ»;
- Правила користування бібліотекою ВСП «Оріхівський фаховий коледж ТДАТУ».

Презентація бібліотеки є досить інформативною, розповідає про історію і сучасність бібліотеки навчального закладу, надає інформацію про послуги і просвітницько-виховну діяльність.

Усі заходи, які проводить бібліотека, висвітлюються на сайті коледжу в розділі «Новини». Усі новини від книгозбірні розміщуються з логотипом «Бібліотека», що значно спрощує пошук необхідної інформації.

Також на сайті коледжу створено власну базу даних – електронну бібліотеку, скористатися якою можливо тільки після авторизації. Як зазначено у звіті бібліотеки Оріхівського коледжу у 2020 навчальному році, під час дистанційного навчання, значно зростає кількість відвідувань і пошук необхідної інформації у електронній бібліотеці.

Співробітники бібліотеки використовують групу коледжу у Viber для інформування користувачів про нові надходження до бібліотеки.

Обслуговування користувачів

Бібліотеки шукали нові підходи до процесу обслуговування, урізноманітнювали спектр бібліотечно-інформаційних послуг, форм та змісту роботи в інтересах користувача. Розширення можливостей інформаційних технологій дозволило змінити сутність процесу обслуговування та запропонувати користувачам принципово нові послуги.

Бібліотека	За ЄРО		Динаміка	Кількість фактично обслужених		Динаміка
	2019	2020		2019	2020	
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	638	742	+104	1276	1484	+208
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	687	664	-23	1365	664	-701
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	700	704	+4	1420	1408	-12
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	607	602	-5	1201	1020	-181
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	780	770	-10	1468	1460	-8
Всього	3412	3482	+70	6730	6036	-694

Таб.9 Читачі бібліотек, фактично обслужені

Коливання показника кількості користувачів залежить від кількості набору студентів денної та заочної форм навчання.

Із даних, наведених у *таб.9* бачимо, позитивну тенденцію з **кількості зареєстрованих користувачів** по об'єднанню у порівнянні з 2019 роком **(+70)**.

Але натомість бачимо **негативну динаміку** показника кількості фактично обслужених користувачів **(-694)**. Підвищення цього показника, як і торік, бачимо тільки по бібліотеці **Мелітопольського коледжу (+208)**.

Бібліотека	Кількість відвідувань		Динаміка	Кількість виданих документів		Динаміка
	2019	2020		2019	2020	
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	14604	7899	-6705	47979	25926	-22053
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	21893	11952	-9941	31793	20716	-11077
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	22294	22104	-190	36785	34788	-1997
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	12576	9530	-3046	37568	31356	-6212
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	16480	11240	-5240	32248	17550	-14698
Всього	87847	62725	-25122	186373	130336	-56037

Таб.10 Відвідування, видача документів

Поглянувши на *таб.10* бачимо катастрофічне **зниження показника відвідувань** по всіх бібліотеках об'єднання. У порівнянні з 2019 роком різниця становить **(-25122)!!!** Для порівняння, у минулому році ця різниця складала **(-2147)**.

Аналогічна ситуація із **кількістю виданих документів (-56037)!!!**

Для аналізу ефективності роботи використовують як кількісні абсолютні показники (користувачі, видача документів, відвідування тощо), так і відносні.

За 2020 рік маємо наступні відносні показники.

Бібліотека	Читаність	Відвідуваність	Книго забезпеченість навч. л-рою	Обертаність
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	35	11	43	0,8
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	31	18	91	0,4
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	49	31	62 ■ 74	0,6
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	52	16	71 ■ 84	1 ■ 0.5
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	23	15	44	0,5

Таб.11 Відносні показники

Інтенсивність читання, визначає показник **читаності**.

- **Читаність** коливається - від **31 (Ногайський коледж)** до **52 (Василівський коледж)**.

Активність читачів характеризує показник **відвідуваності**.

- **Відвідуваність** - від **11 (Мелітопольський коледжі)** до **31 (Бердянський коледж)**.

Про активність використання фонду та відповідність запитам читачів свідчить показник **обертаності**.

- **Обертаність** - від **0,4 (Ногайський коледж)** до **0,8 (Мелітопольський коледж)**.
- **Книгозабезпеченість навчальною літературою** - від **50 (Мелітопольський коледж)**. Найкраща забезпеченість літературою бібліотеці **Ногайського коледжу (91)**.

Зауваження:

- не вірно розрахований показник **книгозабезпеченість навчальною літературою** у бібліотеках **Бердянського, Василівського** коледжів.
- помилка у розрахунку **обертаності** у бібліотеці **Василівського** коледжу.

Вкотре нагадую, як визначаються середньостатистичні показники.

Читаність. Показник інтенсивності читання. Середнє число книг, видане одному читачу в рік, вираховується шляхом ділення кількості виданих за рік документів (К) на число читачів, зареєстрованих за рік (А), тобто $C=K:A$

Відвідуваність. Показник характеризується активністю відвідувань читачами бібліотеки. Вираховується шляхом ділення числа відвідувань за рік (В), на число читачів за єдиним обліком (А), тобто $B=V:A$

Обертаність. Характеризує степінь використання книжкового фонду. Вираховується шляхом ділення кількості книговидач (В) на кількість книжкового фонду бібліотеки (Ф), тобто $OB=B:F$

Книгозабезпеченість. Показник характеризує величину книжкового фонду по відношенню до числа читачів, тобто його достатність. Вираховується шляхом ділення кількості документів, що є в бібліотеці на кінець року (Ф) на число зареєстрованих читачів (А), тобто $K=F:A$

Книгозабезпеченість навчальною літературою Показник характеризує величину навчальної літератури по відношенню до числа студентів, тобто його достатність. Вираховується шляхом ділення кількості навчальної літератури, що є в бібліотеці на кінець року (Ф) на число зареєстрованих студентів (А), тобто $K \text{ навч. л} = F:A$

Навантаження на 1 бібліотекаря теж не рівномірне.

Бібліотека	Штати	Користувачі	Відвідування	Книговидача
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	2	371	3950	12963
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	1	664	11952	20716
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	2	352	11052	17394
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	1	602	9530	31356
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	2	385	5620	8775

Таб.12 Навантаження бібліотекарів

Довідково-інформаційне та бібліографічне обслуговування користувачів

Довідково-бібліографічна діяльність є важливою функцією сучасної бібліотеки, яка тісно пов'язана з обслуговуванням користувачів, створенням довідково-інформаційних ресурсів та довідково-пошукового апарату.

Бібліотека	Довідки	Списки літератури
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	490	10
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	-	-
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	200	5
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	325	5
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	1350	8

Таб.13 Довідки, списки літератури

Довідково – бібліографічне обслуговування у бібліотеках коледжів здійснюється шляхом проведення бібліографічних оглядів літератури, організації виставок. Систематично проводиться поточна редакція каталогів і картотек.

Бібліотекарі коледжів своєчасно інформують користувачів про надходження нових видань шляхом складання бібліографічних списків літератури, випускаються інформаційні бюлетені, організовуються виставки нових надходжень:

- б-ка **Василівського** коледжу: «**Увага! Нові надходження літератури**», «**Це цікаво знати всім**», «**Бібліотека - викладачу**», «**Цей місяць в історії**».
- б-ка **Мелітопольського** коледжу: складаються бібліографічні списки, інформаційний бюлетень «**До бібліотеки надійшли книги, робочі зошити**», готуються тематичні дайджести.
- б-ка **Оріхівського** коледжу: випущені інформаційні бюлетені: «**Нові надходження до бібліотеки**»; «**Нові електронні видання**».

Працівники бібліотек надають користувачам методичну та практичну допомогу з правильного бібліографічного опису документів, проводять заняття з інформаційної культури, масові заходи: «**День спеціаліста**», «**День інформації**».

Бібліотека	Проведення занять з використання традиційних інформаційних та електронних ресурсів	Індивідуальні та групові консультації з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури
Мелітопольського фахового коледжу ТДАТУ	-	55
Ногайського фахового коледжу ТДАТУ	-	-
Бердянського фахового коледжу ТДАТУ	13	12
Василівського фахового коледжу ТДАТУ	3	101
Оріхівського фахового коледжу ТДАТУ	5	55

Таб.14 Проведення занять з використання традиційних інформаційних та електронних ресурсів, індивідуальні та групові консультації з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури

Поглянувши на дані таблиці бачимо, що заняття з використання традиційних інформаційних ресурсів не проводяться у бібліотеках **Мелітопольського і Ногайського** коледжу.

У порівнянні з іншими бібліотеками об'єднання у бібліотеці **Василівського коледжу** високий показник індивідуальних та групових консультацій з бібліографічного розшуку документів та методики оформлення списків використаної літератури (**101**), але він майже у тричі менший ніж у 2019 році (**283**).

Культурно-просвітницька та виховна робота

Культурно – просвітницька робота бібліотеки – це складова виховної системи коледжу. Вона сприяє розвитку й вихованню моральних якостей особистості, розвиває почуття гуманізму, орієнтації на українську культуру, мову, національно – патріотичні традиції, формує у молоді позитивне ставлення до загальнолюдських цінностей та залучає до читання якісної літератури.

Бібліотеки коледжів тісно співпрацюють з адміністрацією та викладачами навчальних закладів.

У вересні відбувається знайомство студентів нового набору з коледжем, в тому числі і з бібліотеками. Студенти отримують корисні поради щодо користування книгою, періодичними виданнями, електронними носіями.

Бібліотеки проводять «Дні інформації», «Дні спеціаліста». Бесіди, бібліографічні огляди сприяють залученню студентів до бібліотеки.

З метою розкриття книжкового фонду і залучення читачів у бібліотеці **Василівського** коледжу на абонементі і в читальному залі оформлені постійно діючі виставки. Найбільш поширеними є тематичні виставки, які впливають на громадянське, моральне, правове та художньо-естетичне виховання. До уваги користувачів були представлені такі виставки, як *«Понад Крутами вічність у сурми сурмить»*, *«Полум'я козацького серця»*, *«Українці вільні творити майбутнє»*.

З метою привернення уваги студентів до своїх прав у читальному залі бібліотеки студенти та викладачі коледжу мали можливість ознайомитися з тематичною виставкою *«Право у нашому житті»*.

Характерною рисою масових заходів, що проводяться бібліотекою Василівського коледжу, є безпосередня участь студентів, а не пасивне їх спостереження.

У 2020 році заходи у бібліотеці **Оріхівського** коледжу проводились згідно комплексного річного плану національного виховання студентів коледжу та плану роботи бібліотеки.

Всього за звітний період було організовано і проведено **39** культурно-просвітницьких та виховних заходів. Оформлено **25** книжково-ілюстративних виставок і переглядів (тематичних, до знаменних і пам'ятних дат), серед яких:

- перегляд літератури «*Соборна Україна. Історія і сучасність*»;
- стендова виставка «*Міжнародний день рідної мови*»;
- книжково-ілюстративна виставка «*Українці, що змінили світ*»;
- фотовиставка «*Над величчю подвигу час не владний*» (до Дня визволення України від нацистських загарбників);
- виставка - адвайзер «*Словниковий бум*» та ін.

До підготовки книжкових виставок бібліотекарі Оріхівського коледжу підійшли творчо, намагаючись зацікавити читачів представленою літературою.

В історії України є дати, які залишили по собі пам'ять не одному поколінню. Такою подією є бій під Крутами, що став символом героїзму. Для студентів 12м групи був проведений вечір пам'яті «*Юні оборонці Батьківщини*». Не менш трагічною датою в історії України є Голодомор. Студенти 11бів групи разом з працівниками бібліотеки підготували і провели урок історичної пам'яті «*Гірка сторінка історії*».

У листопаді 2020 року Оріхівський коледж відзначив своє 100-річчя. До цієї ювілейної дати у бібліотеці було оформлено *виставку-вітання «Від витоків – до сьогодення»*.

Полиця бункросингу на абонементі не залишається без уваги студентів та поповнюється новими книгами.

Бібліотекою **Ногайського** коледжу у 2020 році були оформлені такі виставки і книжкові полиці:

- *до 85- річчя В.А. Симоненка, українського поета;*
- *до 170 - річчя І.О. Левицького, українського бібліографа, письменника;*
- *«Спішу у храм святого слова» (до Дня рідної мови);*
- *День пам'яті Героїв Небесної Сотні;*
- *До 8 березня – Міжнародного жіночого дня;*
- *«Слово, що йде від серця, проникає в серце» (до Всесвітнього Дня поезії) тощо.*

Також проведено такі культурно - просвітницькі заходи:

- *«Соборність України: від ідеї до сьогодення»* - просвітницька година до Дня соборності України.
- *«На Аскольдовій могилі поховали їх...»* - відео урок до Дня пам'яті героїв Крут.

- «Жінко, ти є світло правди і добра» - відео урок до Міжнародного жіночого дня.
- «Поезія – це завжди неповторність» - літературна година до 90 - річчя Ліни Костенко, української поетеси, культуролога, сценариста.
- «Матусю! За все, що маю, дякую Тобі» - оп – ліне урок до Дня матері.
- «Ілля Ілліч Мечников: біографічні відомості та наукова діяльність» - оп – ліне урок до 175 – річчя з дня народження видатного біолога.
- «Сьогодні свято храму книг, бібліотеки славне свято...» - до Всеукраїнського дня бібліотек – тематичний вечір.

Сучасний навчальний процес постійно впроваджує нові форми та методи викладання, тому бібліотека **Бердянського** коледжу, як невід’ємна частина навчального процесу теж шукає та впроваджує сучасні методи та форми подачі інформації.

Яскравим прикладом такої роботи є:

- *Чейнжінг* (Changing) - задача макулатури, застарілої, зношеної літератури та придбання нової сучасної літератури;
- Створення *виставок-інтерпретацій*;
- Флешмоби - «*Мир в твоїх долонях*», присвячений Всесвітньому дню Миру;
- *Національний мовний флешмоб* з написання XVII Всеукраїнського радіо диктанту Національної Єдності.
- Благодійні акції: «*Великодній кошик для воїна АТО*», «*Ліки замість квітів*», «*Новорічний подарунок для бійця*».
- Марафон новорічних подарунків «*Таємний санта*».
- *Відвідування місцевих музеїв*: «Бердянський краєзнавчий музей», «музей імені Бродського», музей «Подвиг».
- Організація та проведення тренінгу «*Екологія природи-екологія життя*» для студентів перших курсів.

Бібліотека **Мелітопольського** коледжу є не тільки засобом забезпечення доступу студентів до знань та інформації, але й просвітницьким осередком, який сприяє вихованню гармонійної, морально досконалої особистості громадянина України.

Традиційними стали культурно-виховні заходи: «*Тижні циклових комісій*», конкурси «*Кращий за професію*», «*Студент року*», відкриті класні години, брейн-ринги. Працівники бібліотеки беруть активну участь при підготовці таких заходів, підбираючи матеріали для складання сценаріїв, випусків стінних газет, доповідей.

Велике значення бібліотекарі надають книжковим виставкам присвяченим важливим датам і подіям. Теми виставок:

- «*Суверена Україна*»;
- *Виставка періодичних видань*;
- «*Небесна сотня*»;
- «*Шляхами творчої долі*»;

- «Поети Мелітопольщини»;
- «Твоя нова бібліотека» тощо.

Для проведення кураторських годин працівниками бібліотеки написані тематичні бесіди:

- «Суверена України»;
- «Свята його величина» - Т.Г. Шевченко»;
- «Твоя нова бібліотека»;
- «До дня пам'яті захисників України»;
- «До дня захисника України»;
- «23 жовтня – день визволення Мелітополя»;
- «День писемності та мови в Україні»;
- «До дня пам'яті жертв голодомору».

Працівниками бібліотеки були організовані та проведені виховні години та масові заходи:

- «Україна – Суверена держава»;
- «Свята його величина»;
- «Сучасний розвиток поетичної творчості Мелітопольського літературного об'єднання імені Павла Ловецького та молодих обдарувань Мелітопольщини».

На жаль, не всі заплановані бібліотеками заходи вдалося провести у зв'язку з введенням карантину.

Матеріально-технічна база

Бібліотеки зобов'язані будувати свою діяльність, спираючись на такі складові МТБ, як програмно-технічні та аудіо-відео-технічні засоби, а також телекомунікації. Саме ці елементи МТБ бібліотек є нині і, очевидно, в майбутньому тим фундаментом, на якому можуть не тільки базуватися, а й успішно функціонувати бібліотеки.

Розглянемо стан матеріально-технічної бази бібліотек коледжів.

Бібліотека	Загальна площа м. кв.	Площа для зберігання фонду	Загальна кількість читальних залів та місць	К-ність комп'ютерів	К-ність сканерів	Кількість апаратів для копіювання	Інтернет, локальна мережа
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	185	78	1/60	2	1	1	так
Ногайського коледжу ТДАТУ	221	120	1/90	4	1	1	так
Бердянського коледжу ТДАТУ	254,6	71,8	1/52	2	1	1	так
Василівського коледжу ТДАТУ	185	165	1/26	1	-	-	так
Оріхівського коледжу ТДАТУ	141	91	1/32	5	1	2	так

Таб.15 Матеріально-технічна база бібліотек

На сьогодні всі бібліотеки коледжів, мають комп'ютерну техніку. Найбільша кількість техніки у бібліотеках **Оріхівського (5)** та **Ногайського (4)** коледжів.

Сканери і апарати для копіювання є у всіх бібліотеках крім **бібліотеки Василівського** коледжу. Вихід в мережу Інтернет є в усіх бібліотеках об'єднання. **На сайтах усіх коледжів створені сторінки бібліотеки.**

Важливим напрямком розвитку бібліотеки є використання в роботі новітніх інформаційних технологій. Але бібліотеки об'єднання слабо технічно оснащені, а без потужної комп'ютерної техніки неможливо здійснювати інформаційне та бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів на належному рівні.

У бібліотеці **Василівського** коледжу **!!! дуже слабка матеріально-технічна база.** У бібліотеці один комп'ютер 2007 року випуску, який має низьку потужність, відсутнє програмне та будь-яке технічне забезпечення. Всі ці обставини негативно впливають на рівень обслуговування користувачів.

У порівнянні з 2019 роком матеріально-технічна база бібліотек коледжів знаходиться у не змінному стані.

Кадри

Розвиток бібліотек у нових соціальних умовах, посилення їх інформаційних функцій неможливі без наявності кваліфікованих бібліотечних працівників.

Саме компетентність бібліотечного фахівця є неодмінною умовою позитивного іміджу сучасної бібліотеки, від рівня якої залежить якість та ефективність бібліотечного обслуговування.

Кадри бібліотек коледжів станом на 01.01.2021 р.

Бібліотека	Штати	Освіта		
		Вища фахова	Вища не фахова	Середня спеціальна фахова/не фахова
Мелітопольського коледжу ТДАТУ	2	-	2	-
Ногайського коледжу ТДАТУ	1	-	1	-
Бердянського коледжу ТДАТУ	2	-	2	-
Василівського коледжу ТДАТУ	1	-	-	1 не фахова
Оріхівського коледжу ТДАТУ	2	1	-	1
Всього	8	1	5	2

Таб.12 Кадри бібліотек

У 2020 відбулися зміни штатного розкладу бібліотеки **Василівського коледжу.** У бібліотеці залишився **1** бібліотекар без фахової освіти.

У бібліотеці **Ногайського** коледжу працює 1 бібліотекар без фахової освіти, на момент звітування стаж бібліотечної роботи – 10 місяців.

Відбулись зміни і у бібліотеці **Мелітопольського** коледжу, звільнилась провідний бібліотекар з вищою фаховою освітою. У штат бібліотеки взяли співробітника, яка навчається на заочному відділенні Мелітопольського вищого училища культури і отримує передвищу фахову бібліотечну освіту. Всього у штаті бібліотеки 2 працівника.

У штаті бібліотеки **Бердянського** коледжу – 2 працівника з вищою педагогічною освітою.

На усе об'єднання тільки у бібліотеці **Оріхівського** коледжу працює 2 співробітники, один з яких (провідний бібліотекар) має вищу фахову освіту.

Проблема нестачі кваліфікованих кадрів залишається актуальною.

Підвищення кваліфікації

Бібліотеки навчальних закладів потребують наявності висококваліфікованих, фахових працівників. Їх вміння, знання та досвід значною мірою можуть забезпечуватись системними та практичними заходами з підвищення кваліфікації.

Заходи з підвищення кваліфікації співробітників бібліотек об'єднання щорічно плануються Головною бібліотекою ЗТО СГБ.

Насамперед у бібліотеках методичного об'єднання функціонує система самоосвіти. Для цього планується час. Співробітники знайомляться з професійною літературою, працюють з фондами, опановують комп'ютери.

Однією з форм підвищення кваліфікації є участь в роботі конференцій, практичних семінарів, у засіданнях «круглих столів», які організовує Головна бібліотека та бібліотеки закладів вищої освіти.

Нажаль, у зв'язку з пандемією, не був проведений щорічний семінар для бібліотекарів об'єднання.

Одним із напрямків роботи щодо підвищення фахового рівня бібліотекарів ЗТО СГБ є онлайн-курси та семінари.

Протягом звітного періоду працівники бібліотек **Мелітопольського** та **Оріхівського** коледжів підвищили свій професійний рівень взявши участь в онлайн-семінарі, організованому НМЦ. Цей семінар дав можливість бібліотекарям здобути нові знання. Тема семінару «Інноваційна діяльність бібліотек закладів освіти та їх роль у формуванні інформаційної культури, творчої активності здобувачів освіти та педагогічного колективу».

Висновки

У 2020 році бібліотеки намагались працювати у нових реаліях. Зниження показників відбулися з незалежних від бібліотек обставин, а саме:

- зменшення контингенту студентів;
- карантинні заходи у зв'язку з пандемією;
- дистанційне навчання студентів;
- брак коштів на комплектування фонду та на технічне оснащення бібліотек;
- загальна тенденція зниження інтересу до книги та традиційного читання.

!!! Підтримати інтерес користувачів на сучасному рівні бібліотеки не мають можливості у зв'язку зі слабкою матеріально-технічною базою.

Якщо бібліотеки упустять можливість затвердити своє становище у навчальному закладі, то вони ризикують втратити своє значення. Щоб не залишитися «на узбіччі» прогресу і бути затребуваною, бібліотекам слід шукати і освоювати нові напрямки в роботі і зробити своїм союзником віртуальний простір.

Аналітичний огляд склала
заст. директора
Почепня О. В.
тел: 44-03-31

